

Internet to nie zawsze prawda - ucz weryfikacji

1. Sprawdzaj źródło:

- Kto to napisał?
- Czy to wiarygodna strona?

Każdy może coś opublikować

- nie każdy ma rację.

2. Porównuj informacje:

- Sprawdź to w kilku miejscach.
- Czy inne źródła mówią to samo?

Powtarzalność w wiarygodnych źródłach
zwiększa szansę prawdziwości.

3. Uważaj na emocje:

Treści, które: straszą, szokują, wywołują silne
emocje, często mają manipulować,
a nie informować.

4. Zadawaj pytania:

- Czy to ma sens?
- Czy są dowody?
- Kto na tym korzysta?

5. Nie wszystko, co widać, jest prawdziwe:

- zdjęcia mogą być przerobione,
- filmy wyrwane z kontekstu.

„To, że coś jest
w internecie,
nie znaczy,
że jest prawdą.”

Ucząc dziecko
weryfikowania informacji
(szczególnie w internecie),
dajesz mu narzędzie,
które będzie chronić je
przez całe życie.

Czego unikać?

Blokowania samodzielnego myślenia:

- podawania wszystkiego jako „jedyną prawdę”,
- narzucania „jedynie słusznych” odpowiedzi,
- dawania gotowych rozwiązań bez rozmowy,
- nadmiernej kontroli sposobu myślenia.

Zniechęcania do zadawania pytań

- karania za zadawanie pytań,
- ignorowania pytań dziecka.

Krytyki i ośmieszania

- krytykowania za inne zdanie lub błędy,
- wyśmiewania.

Chcesz wychować dziecko,
które potrafi myśleć,
a nie tylko powtarzać?

Zacznij od codziennej rozmowy.

Myślenie krytyczne rozwija się w relacji
- w rozmowie, zaufaniu i otwartości.

Twoje dziecko nie musi myśleć jak Ty,
by myśleć mądrze.

Jesteś przewodnikiem,
nie „dostawcą odpowiedzi”.
Twoje wsparcie, cierpliwość i otwartość
budują fundament
myślenia krytycznego u dziecka.

Dziecko, które potrafi myśleć
krytycznie, lepiej odnajduje
się w świecie i podejmuje
mądrzejsze decyzje.

Myślenie krytyczne

Źródła:

Gadacz Tadeusz „Myślenie krytyczne”
Jasieński Michał „Myślenie krytyczne”

Czym jest myślenie krytyczne?

Myślenie krytyczne to jedna z najważniejszych umiejętności XXI wieku. **Pomaga dzieciom lepiej rozumieć świat, podejmować rozsądne decyzje i nie ulegać manipulacji.** W świecie zdominowanym przez szum informacyjny, algorytmy i sztuczną inteligencję **umiejętność** ta jest niezwykle **przydatna w codziennym życiu.**

To umiejętność:

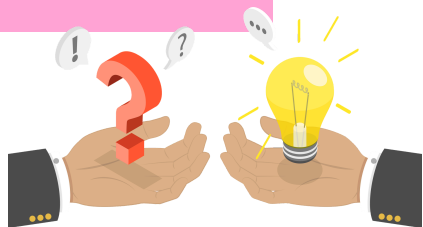
- zadawania pytań i szukania uzasadnień,
- analizowania informacji i wyciągania wniosków,
- odróżniania faktów od opinii,
- rozpoznawania manipulacji i dezinformacji,
- przyznawania się do błędów i zmiany zdania,
- podejmowania świadomych decyzji,
- odpowiedzialnego korzystania z technologii.

Dlaczego warto rozwijać je u dzieci?

Dziecko, które myśli krytycznie:

- jest bardziej samodzielne i pewne siebie,
- lepiej radzi sobie z problemami,
- nie wierzy bezkrytycznie we wszystko, co usłyszy lub przeczyta,
- uczy się odpowiedzialności za swoje wybory,
- lepiej komunikuje swoje myśli i emocje.

Dzięki myśleniu krytycznemu dzieci uczą się myśleć samodzielnie, a nie tylko powtarzać to, co usłyszą.

Jak uczyć dziecko myślenia krytycznego?

1. Zadawaj pytania zamiast dawać odpowiedzi

Zamiast tłumaczyć wszystko od razu, prowadź dziecko pytaniami:

- Dlaczego tak myślisz?
- Skąd to wiesz?
- Co cię do tego przekonuje?

Dzięki temu dziecko uczy się samodzielnie dochodzić do wniosków.

2. Ucz odróżniania faktów od opinii

Pomagaj dziecku zauważyć różnicę:

Fakt: „Pada deszcz”.

Opinia: „To okropna pogoda”.

- Pytaj: Czy to jest fakt, czy czyjaś opinia?

To buduje rozumienie, że nie wszystko, co słyszymy, jest obiektywne.

3. Wprowadzaj 3 kluczowe pytania

- Skąd to wiem?
- Kto to powiedział?
- Czy są inne możliwości?

To fundament krytycznego myślenia.

4. Analizujcie razem informacje

Sz szczególnie przy internecie, filmach czy rozmowach:

- Czy to wiarygodne źródło?
- Czy to może być nieprawda?
- Zastanówmy się chwilę – czy to ma sens?

Pokazujesz, że warto się zatrzymać i pomyśleć, zanim uwierzemy.

5. Zachęcaj do argumentowania

- Jak możesz to uzasadnić?
- Masz jakiś przykład?
- Jakie są dowody?

Dziecko uczy się logicznego myślenia i uzasadniania swoich poglądów.

6. Rozważajcie różne perspektywy

- Co powiedziała by druga osoba?
- Jak ktoś inny mógłby to zobaczyć?

Rozwijasz empatię i elastyczne myślenie.

7. Pozwól dziecku się nie zgadzać

Dziecko nie musi zawsze mieć racji – ale:

- ma prawo do własnego zdania,
- powinno umieć je uzasadnić.

Uczy się odwagi myślenia i kultury dyskusji.

8. Pokazuj, że można się mylić

Mów otwarcie:

- „Pomyliłem się”.
- „Zmieniłem zdanie, bo dowiedziałem się czegoś nowego”.

Dziecko widzi, że błąd to część nauki, nie porażka.

9. Ćwicz w codziennych sytuacjach

- **Podczas bajki:** Czy bohater podjął dobrą decyzję? Dlaczego?
- **Podczas zakupów:** Czy naprawdę tego potrzebujemy?
- **W internecie:** Czy to może być nieprawdziwe?
- **Przy reklamach:** Co oni chcą nam sprzedać?

Pokazujesz, że myślenie to praktyczna umiejętność.

10. Szukajcie dowodów i wyciągajcie wnioski

- Czy mamy na to dowody?
- Czy ktoś może myśleć inaczej? Dlaczego?
- To co ostatecznie o tym myślisz?
- Czy zmieniłeś zdanie?

Uczysz dziecko dochodzić do własnych, przemyślanych wniosków.

11. Bądź przykładem

Dziecko uczy się przez obserwację:

- myśl na głos,
- analizuj sytuację,
- pokazuj proces dochodzenia do decyzji.

Najsilniejsza nauka to Twoje zachowanie.

Codziennie rozmowy, wspólne oglądanie filmów czy czytanie książek to świetna okazja do ćwiczenia myślenia krytycznego:

- **pytaj,**
- **słuchaj,**
- **rozmawiaj.**

